

METINGEN 2004-2015

Monitor 2016 Huiselijk geweld Twente

A. Kruize

M. Boendermaker

B. Bieleman

INTRAVAL
Onderzoek en Advies

1. Inleiding

Na de onderkenning van de omvang en aard van de problematiek rondom huiselijk geweld heeft de overheid beleid ontwikkeld voor de aanpak hiervan. De gemeenten spelen een centrale rol in de uitvoering van het overheidsbeleid. Voor een goede beleidsvorming, uitvoering en evaluatie van de aanpak is inzicht in de (aantallen) vermoedelijke plegers en slachtoffers van huiselijk geweld essentieel. De (centrum)gemeente Enschede wil daarom periodiek inzicht in de aantallen incidenten, vermoedelijke plegers en slachtoffers. In opdracht van de gemeente heeft onderzoeks- en adviesbureau INTRAVAL de afgelopen jaren de ontwikkelingen in geregistreerd huiselijk geweld in de Twentse gemeenten in kaart gebracht middels de Monitor Huiselijk geweld Twente.

Vanaf 2015 is de wijze waarop de signalering van en hulpverlening bij huiselijk geweld, kindermishandeling en ouderenmishandeling is georganiseerd aanzienlijk gewijzigd. Zo zijn het Advies- en Meldpunt Kindermishandeling (AMK) en het Steunpunt huiselijk Geweld (SHG) opgegaan in Veilig Thuis Twente. Daarnaast is de hulpverlening die tot 2015 door de organisaties voor maatschappelijk werk werd geboden bij huiselijk geweld (al dan niet in het kader van een Tijdelijk Huisverbod) deels opgegaan in de hulpverlening vanuit wijkteams.

Met de veranderde wijze van signalering en hulpverlening in gedachte wil de gemeente de Monitor Huiselijk geweld voortzetten. Zij heeft onderzoeks- en adviesbureau INTRAVAL opdracht gegeven een nieuwe meting uit te voeren. Om de ontwikkelingen en meerjarige trends in de aard en omvang van huiselijk geweld in beeld te kunnen blijven brengen wordt zoveel mogelijk aangesloten bij de opzet van de oude monitor. Hierbij dient echter wel te worden opgemerkt dat de veranderde wijze van signalering en hulpverlening ook van invloed is op het registreren van huiselijk geweld door alle betrokken instellingen. De eventuele veranderingen ten opzichte van de voorgaande jaren kunnen dan ook deels te maken hebben met registratie-effecten.

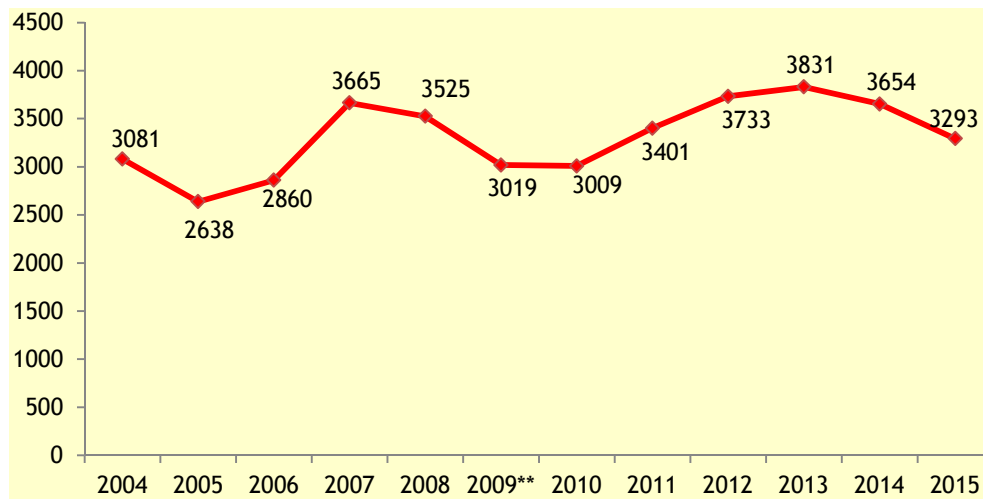
Voor de meting 2015 van de Monitor Huiselijk Geweld Twente zijn registratiegegevens opgevraagd bij instellingen in Twente die te maken hebben met huiselijk geweld. Het gaat om de volgende instellingen: politie; Openbaar Ministerie; reclassering (Reclassering Nederland (RN), Tactus Verslavingsreclassering, reclasseringsafdeling van het Leger des Heils); Mediant; Mindfit; Kadera; Wijkkracht Hengelo; De Nieuwe Organisatie; en Veilig Thuis Twente.

2. Incidenten

In deze paragraaf gaan we in op de incidenten¹ van huiselijk geweld, die zijn opgenomen in het BPS/BVH-bestand van de politie. Deze gegevens zijn vanaf de start van de monitor aangeleverd en hebben daarmee betrekking op de periode 2004 tot en met 2015.

- In totaal staan in 2015 bij de politie 3.293 incidenten huiselijk geweld geregistreerd (figuur 1). Dit aantal is lager dan in 2014, toen kwamen 3.654 incidenten huiselijk geweld in de registraties van de politie voor. Ten opzichte van 2004 (3.081) is er sprake van een stijging.
- In de gehele periode van de monitor, 2004 tot en met 2015, laat het aantal incidenten een wisselend beeld zien. Het aantal varieert in deze periode van 2.638 in 2005 tot 3.831 in 2013.

Figuur 1 Totaal aantal geregistreerde incidenten huiselijk geweld (2004 - 2015)

** Geëxtrapoleerde jaarcijfers.

- In 2015 is het aantal geregistreerde incidenten per 1.000 inwoners het hoogste in Almelo (8,8), gevolgd door Enschede (8,5) en Hengelo (5,0) (zie bijlage 1, tabel 1). Het aantal ligt het laagst in Tubbergen (2,0) en Dinkelland (1,8).
- In de voorgaande jaren komt hetzelfde beeld naar voren, ook toen was het aantal geregistreerde incidenten per 1.000 inwoners in Almelo het hoogst, gevolgd door Enschede en Hengelo.

Betrokkenen

- In totaal zijn bij de 3.293 in 2015 geregistreerde incidenten 9.145 personen betrokken (tabel 1). Hierin zijn ook opgenomen getuigen en eventuele dubbeltellingen, personen

¹ Incident is een breed begrip. Het gaat hier om meldingen, aangiften of zaken die de politie zelf signaleert en muteert in het registratiesysteem BPS/BVH.

die bij meerdere incidenten zijn betrokken.² Verderop wordt ingegaan op het aantal unieke personen.

- Het gemiddeld aantal betrokkenen per incident ligt in 2015 op 2,8. In de jaren daarvoor loopt dit gemiddelde uiteen van 2,8 in 2004, 2011 en 2012 tot 3,7 in 2010.
- Het maximum aantal betrokken personen bij een incident in 2015 bedraagt 15, waarbij het met name gaat om getuigen. In de overige jaren varieert dit aantal van maximaal 11 in 2009 tot maximaal 37 in 2007.

Tabel 1 Aantallen incidenten en betrokkenen per jaar (2004 - 2015)

	Aantal incidenten	Aantal betrokkenen	Gemiddeld aantal betrokkenen per incident	Minimum en maximum aantal betrokkenen ^a
2004	3.081	8.514	2,8	1 - 21 betrokkenen
2005	2.638	7.869	3,0	1 - 33 betrokkenen
2006	2.860	8.436	2,9	1 - 21 betrokkenen
2007	3.665	11.245	3,1	1 - 37 betrokkenen
2008	3.525	11.514	3,3	1 - 35 betrokkenen
2009*	1.439	4.683	3,3	1 - 11 betrokkenen
2009**	3.019	9.823	3,3	-
2010	3.009	11.008	3,7	1 - 15 betrokkenen
2011	3.401	9.396	2,8	1 - 14 betrokkenen
2012	3.733	10.356	2,8	1 - 22 betrokkenen
2013	3.831	10.721	2,8	1 - 12 betrokkenen
2014	3.654	10.462	2,9	1 - 17 betrokkenen
2015	3.293	9.145	2,8	1 - 15 betrokkenen

^a Inclusief getuigen; * Tot en met 23 juni; ** Geëxtrapoleerde jaarcijfers.

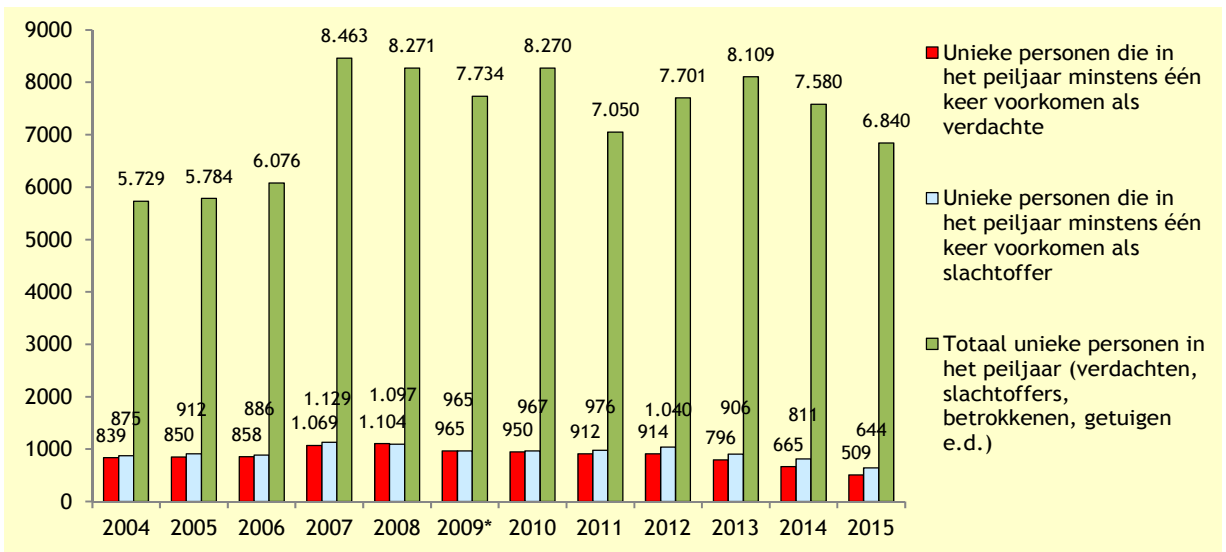
Unieke personen

- Het totaal aantal unieke personen dat in 2015 bij de 3.293 geregistreerde incidenten is betrokken bedraagt 6.840 (figuur 2). In 2014 lag dit laatste aantal nog op 7.580, terwijl het in 2004 met 5.729 beduidend lager lag.
- In 2015 staan 509 vermoedelijke plegers³ van huiselijk geweld bij de politie geregistreerd, dit is het laagste aantal sinds de start van de monitor. Ook het aantal slachtoffers ligt met 644 op het laagste niveau.

² Als iemand bij tien verschillende incidenten van huiselijk geweld is betrokken, wordt hij hier tien keer als betrokkene geteld, terwijl het feitelijk maar één unieke persoon betreft.

³ De politie registreert formeel alleen verdachten. Indien een verdachte door de rechter is veroordeeld kan hij of zij als pleger worden betiteld. Daarom is in overleg met de opdrachtgever gekozen voor de term vermoedelijke plegers.

Figuur 2 Aantal geregistreerde unieke personen naar rol bij huiselijk geweld (2004 - 2015)¹

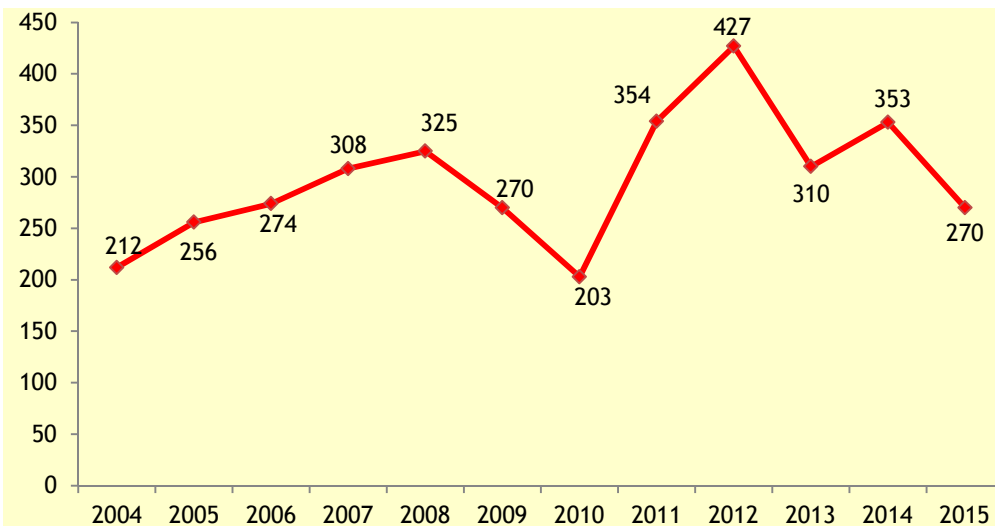
¹ Er is enige overlap tussen de unieke verdachten en unieke slachtoffers doordat een persoon, die bijvoorbeeld de ene keer als verdachte bij een incident is betrokken en de andere keer als slachtoffer, bij beide meetelt.

* Geëxtrapoleerde jaarcijfers.

Justitie

- In 2015 zijn 270 huiselijk geweldzaken door het OM afgedaan. Dit is een behoorlijke daling ten opzichte van 2014 toen lag dit aantal nog op 353 (figuur 3).
- Het aantal huiselijk geweld zaken dat jaarlijks door het OM wordt afgedaan laat een wisselend beeld zien. In de periode 2004-2015 loopt het aantal uiteen van 203 in 2010 tot 427 in 2012.

Figuur 3 Totaal aantal zaken dat is afgedaan door het OM (2004 - 2015)

- In alle jaren is er bij het merendeel van de afgedane zaken sprake van dagvaarding. Dit percentage is wel gedaald van 78% in 2004 naar 55% in 2013. Daarna is het weer gestegen naar 67% in 2014 en 76% in 2015.
- Het percentage gevallen waarin de zaak (al dan niet voorwaardelijk) is geseponneerd is na een stijging van 6% in 2004 naar 31% in 2014, weer gedaald naar 22% in 2015.

- In 2015 is 14% van de zaken voorwaardelijk geseponeerd, in 2014 lag dit met 15% op hetzelfde niveau. Ten opzichte van 2004, toen het om 4% ging, is er echter sprake van een stijging.
- De stijging van de voorwaardelijke septs kan ook als positief worden gezien. Een voorwaardelijk sepot kan worden gegeven als de hulpverlening van de verdachte goed lijkt te werken. Wanneer er geen sprake is van recidive zal ook geen straf worden opgelegd.

3. Vermoedelijke plegers

In deze paragraaf komen de unieke vermoedelijke plegers van huiselijk geweld aan de orde. Naast de politie hebben tevens de drie reclasseringsinstellingen informatie over vermoedelijke plegers aangeleverd.

- In 2015 zijn bij de verschillende instellingen in totaal 805 unieke vermoedelijke plegers van huiselijk geweld bekend (tabel 2). In 2013 en 2014 lag dit aantal met respectievelijk 949 en 905 beduidend hoger. Deze daling wordt met name veroorzaakt door een daling van het aantal unieke vermoedelijke plegers dat bekend is bij de politie.
- In alle drie de jaren staan de meeste unieke vermoedelijke plegers geregistreerd bij de politie, terwijl bij Tactus Verslavingsreclassering het laagste aantal staat geregistreerd.

Tabel 2 Aantal unieke vermoedelijke plegers naar instelling (2013, 2014 en 2015)

	2013 (N=949)	2014 (N=905)	2015 (N=805)
Politie	769	665	509
Reclassering Nederland	123	149	263
Reclasseringsafdeling Leger des Heils	136	164	141
Tactus Verslavingsreclassering	66	33	40

- In 2015 behoort 33% van de unieke vermoedelijke plegers tot de leeftijdscategorie 25 tot 35 jaar (tabel 3). In 2013 en 2014 lag dit percentage op respectievelijk 26% en 28%.
- In alle drie de jaren is het merendeel van de unieke vermoedelijke plegers man. Dit percentage is wel gedaald van 73% in 2013 en 66% in 2014 naar 55% in 2015. Het percentage unieke vermoedelijke plegers van wie het geslacht niet staat geregistreerd is echter gestegen van 17% in 2013 naar 39% in 2015.

Tabel 3 Leeftijd en geslacht unieke vermoedelijke plegers 2013, 2014 en 2015

Leeftijd	2013		2014		2015	
	N	%	N	%	N	%
12 - 18 jaar	21	12	26	3	13	2
18 - 25 jaar	160	17	156	17	130	16
25 - 35 jaar	245	26	257	28	265	33
35 - 45 jaar	284	30	241	27	206	26
45 - 55 jaar	174	18	158	17	130	16
55 - 66 jaar	53	6	47	5	48	6
66 jaar en ouder	12	1	20	2	13	2
Totaal	949	100	905	100	805	100
Geslacht						
Man	693	73	599	66	439	55
Vrouw	93	10	99	11	69	9
Onbekend	163	17	207	23	297	39
Totaal	949	100	905	100	805	100

- In 2015 is 25% van de unieke vermoedelijke plegers woonachtig in Enschede, terwijl 13% uit Almelo komt en 9% uit Hengelo (tabel 4).
- De verdeling naar woongemeente binnen Twente is nauwelijks veranderd ten opzichte van de voorgaande twee jaren. Wel is er sprake van een stijging in het deel dat buiten Twente woont: 30% in 2015 tegenover 9% in 2013 en 15% in 2014.

Tabel 4 Woongemeente unieke vermoedelijke plegers (2013, 2014 en 2015)

	2013		2014		2015	
	N	%	N	%	N	%
Almelo	140	15	159	18	101	13
Borne	17	2	12	1	14	2
Dinkelland	20	2	6	1	7	1
Enschede	292	31	259	29	198	25
Haaksbergen	15	2	28	3	9	1
Hellendoorn	22	2	23	2	13	2
Hengelo	105	11	116	13	69	9
Hof van Twente	17	2	16	2	17	2
Losser	15	2	13	1	12	2
Oldenzaal	19	2	13	1	18	2
Rijssen-Holten	28	3	34	4	11	1
Tubbergen	5	0	7	1	8	1
Twenterand	15	2	23	3	18	2
Wierden	9	1	10	1	2	0
Buiten Twente	84	9	139	15	242	30
Onbekend	146	15	47	5	66	8
Totaal	949	100	905	100	805	100

- Tot slot is nagegaan in hoeverre unieke vermoedelijke plegers ook in de bestanden voorkomen als slachtoffer van huiselijk geweld. In 2015 blijkt dit voor 34 (4%) unieke vermoedelijke plegers het geval te zijn. In 2013 en 2014 liggen deze aantallen en percentages beduidend hoger: 84 (9%) in 2013 en 101 (11%) in 2014.

Recidive

Hieronder gaan we in op de recidive van de unieke vermoedelijke plegers. Hierbij besteden we zowel aandacht aan recidive binnen een jaar als recidive op langere termijn.

- Recidive binnen een jaar kan alleen worden nagegaan op basis van de bestanden van de politie. In 2015 komt 80% van de unieke vermoedelijke plegers één keer voor in het bestand van de politie (tabel 5). In 2013 en 2014 ligt dit op respectievelijk 86% en 84%.

Tabel 5 Recidive binnen een jaar (2013, 2014 en 2015)

Politie	2013		2014		2015	
	N	%	N	%	N	%
Geen recidive	665	86	561	84	407	80
Eén keer recidive	73	9	74	11	70	14
Twee keer recidive	22	3	24	4	21	4
Drie keer recidive	6	1	4	1	7	1
Meer dan drie keer recidive	3	0	2	0	5	1
Totaal	769	100	665	100	510	100

- Uit de koppeling van de verschillende bestanden met de vermoedelijke plegers blijkt dat 64 vermoedelijke plegers zowel in het bestand van 2015 als in de bestanden van 2013 en 2014 voorkomen. In alle drie de jaren staan zij dus bij één of meerdere instellingen geregistreerd als vermoedelijke pleger. Bij hen is er dan ook sprake van recidive op langere termijn.
- Van de 297 die in twee verschillende jaren voorkomen in de bestanden van de verschillende instellingen staan 129 zowel in 2015 als in 2014 geregistreerd als vermoedelijke pleger, terwijl de overlap tussen 2015 en 2013 ligt op 46 vermoedelijke plegers. De overige 122 vermoedelijke plegers komen zowel in 2014 als in 2013 in de bestanden voor.

Huisverbod

Het doel van het inzetten van een huisverbod is om huiselijk geweld verder terug te dringen. De drie reclasseringsinstellingen verzorgen het casemanagement voor het traject van de uithuisgeplaatste pleger, terwijl voor de achterblijvers het hulpverleningstraject via de wijkteams wordt georganiseerd.

- In totaal zijn in 2015 182 huisverboden opgelegd in Twente. Dit is een daling ten opzichte van 2013 en 2014: toen lagen de aantallen op respectievelijk 207 en 238 (tabel 6).
- De daling tussen 2014 en 2015 doet zich met name voor in Enschede (van 86 naar 66), Hengelo (van 53 naar 35) en Haaksbergen (van negen naar twee). In Oldenzaal is het aantal huisverboden daarentegen gestegen van drie naar negen.

Tabel 6 Aantal huisverboden per gemeenten (2013, 2014 en 2015)

	2013		2014		2015	
	N	Per 1.000 inwoners	N	Per 1.000 inwoners	N	Per 1.000 inwoners
Almelo	31	0,4	43	0,6	34	0,5
Borne	1	0,0	4	0,2	2	0,1
Dinkelland	4	0,2	5	0,2	0	-
Enschede	88	0,6	86	0,5	66	0,4
Haaksbergen	5	0,2	9	0,4	2	0,1
Hellendoorn	6	0,2	8	0,2	7	0,2
Hengelo	31	0,4	53	0,7	35	0,4
Hof van Twente	5	0,1	5	0,1	7	0,2
Losser	5	0,2	7	0,3	1	0,0
Oldenzaal	7	0,2	3	0,1	9	0,3
Rijssen-Holten	8	0,2	7	0,2	6	0,2
Tubbergen	3	0,1	1	0,0	2	0,1
Twenterand	10	0,3	5	0,1	8	0,2
Wierden	3	0,1	2	0,1	3	0,1
Totaal	207	0,3	238	0,4	182	0,3

4. Slachtoffers huiselijk geweld

In deze paragraaf gaan we in op het aantal slachtoffers van huiselijk geweld en hun kenmerken. Het gaat daarbij zowel om slachtoffers uit de politieregistraties als om slachtoffers die in het kader van huiselijk geweld in beeld zijn (geweest) bij een hulpverleningsinstelling. Door de decentralisaties is de wijze waarop de signalering van en de hulpverlening bij huiselijk geweld is georganiseerd veranderd. Deze wijzigingen hebben gevolgen voor de beschikbaarheid van gegevens voor de monitor. In bijlage 2 wordt dit toegelicht.

Totaal aantal geregistreerde slachtoffers

- In 2015 zijn in totaal 998 unieke slachtoffers van huiselijk geweld geregistreerd bij de politie en de diverse instellingen (tabel 7). Het aantal slachtoffers in 2015 is daarmee lager dan in de beide jaren ervoor (1.113 in 2013 en 1.284 in 2014).
- De daling van het aantal unieke slachtoffers is met name toe te schrijven aan een daling van het unieke aantal bij de politie geregistreerde slachtoffers en het unieke aantal cliënten van het Vroeghulpteam Almelo.

Tabel 7 Aantal geregistreerde unieke slachtoffers naar instelling (2013, 2014 en 2015)

	2013 (n=1.113)	2014 (n=1.284)	2015 (n=998)
Politie	906	811	643
Vroeghulpteam Almelo	231	357	190
Mediant	45	72	77
Mindfit	n.b.	n.b.	26
Kadera	n.b.	141	126

- Evenals in 2013 is het aantal unieke geregistreerde slachtoffers in 2015 het hoogst in Enschede. Het gaat in 2015 om 257 slachtoffers, wat neerkomt op 26% van alle

slachtoffers in Twente (tabel 8). Circa een vijfde (21%) van de slachtoffers in 2015 is afkomstig uit Almelo terwijl circa één op de tien slachtoffers (9%) afkomstig is uit Hengelo.

- In 2014 is het aantal geregistreerde unieke slachtoffers het hoogst in Almelo met 324 slachtoffers. Het gaat om 25% van alle geregistreerde slachtoffers in 2014.

Tabel 8 Woongemeente geregistreerde unieke slachtoffers (2013, 2014 en 2015)

	2013		2014		2015	
	N	%	N	%	N	%
Almelo	255	23	324	25	207	21
Borne	24	2	15	1	24	2
Dinkelland	14	1	10	1	6	1
Enschede	348	31	282	22	257	26
Haaksbergen	26	2	27	2	14	1
Hellendoorn	39	4	69	5	42	4
Hengelo	137	12	145	11	88	9
Hof v. Twente	19	2	24	2	18	2
Losser	17	2	22	2	18	2
Oldenzaal	42	4	33	3	36	4
Rijssen-Holten	37	3	45	4	36	4
Tubbergen	14	1	21	2	14	1
Twenterand	51	5	51	4	39	4
Wierden	12	1	22	2	15	2
Buiten Twente	52	5	58	5	57	6
Onbekend	26	2	136	11	127	13
Totaal	1.113	100	1.284	100	998	100

- Het aantal unieke slachtoffers is in alle drie de jaren het laagste in Tubbergen en Wierden. In 2015 gaat het om respectievelijk 14 en 15 slachtoffers.
- In vrijwel alle gemeenten daalt het aantal unieke slachtoffers tussen 2014 en 2015. Deze daling is het sterkst in Hengelo (van 145 in 2014 naar 88 in 2015) en Almelo (van 324 slachtoffers in 2014 naar 207 in 2015).

Jeugdige slachtoffers

- Van de 998 unieke geregistreerde slachtoffers uit 2015 is 13% (126) jonger dan 18 jaar. In 2013 en 2014 geldt dit voor 10% van de slachtoffers.
- De groep jongeren van 12 tot 18 jaar vormt hierbij in alle jaren de grootste categorie. Wel daalt het aandeel van deze groep van 57% en 56% in 2013 en 2014 naar 40% in 2015.
- In alle drie de jaren is het aandeel jongens onder de slachtoffers lager dan het aandeel meisjes. In 2015 is het aandeel jongens 37%, het aandeel meisje 63%.

Tabel 9 Leeftijd en geslacht geregistreerde unieke jeugdige slachtoffers (2013, 2014 en 2015)

Leeftijd	2013		2014		2015	
	N	%	N	%	N	%
0-4 jaar	20	18	14	11	22	17
4-8 jaar	15	13	22	17	32	25
8-12 jaar	13	12	20	16	22	17
12-18 jaar	65	57	72	56	50	40
Totaal	113	100	128	100	126	100
Geslacht						
Man	46	41	58	45	46	37
Vrouw	67	59	70	55	80	63
Totaal	113	100	128	100	126	100

Volwassen slachtoffers

- In 2015 zijn 837 (84%) van de unieke geregistreerde slachtoffers tussen de 18 en 65 jaar oud. In 2013 en 2014 was dit aandeel met 87% iets hoger.
- Het aandeel unieke slachtoffers van 25 tot 35 jaar stijgt tussen 2013 en 2015 van een kwart (25%) naar een derde (33%), terwijl het aandeel unieke slachtoffers van 35 tot 45 jaar tussen 2013 en 2014 daalt van 29% naar 24% en vervolgens stabiliseert. Het aandeel volwassenen tussen 55 en 65 jaar blijft stabiel en is met 7% het kleinst.

Tabel 10 Leeftijd en geslacht geregistreerde unieke volwassen slachtoffers (2013, 2014 en 2015)

Leeftijd	2013		2014		2015	
	N	%	N	%	N	%
18-25 jaar	183	19	211	19	139	17
25-35 jaar	249	25	339	30	275	33
35-45 jaar	288	29	270	24	210	25
45-55 jaar	174	18	215	19	155	19
55-65 jaar	72	7	78	7	58	7
Totaal	966	100	1.113	100	837	100
Geslacht						
Man	226	23	263	24	174	21
Vrouw	740	77	850	76	663	79
Totaal	966	100	1.113	100	837	100

- Het aantal vrouwen tussen de 18 en 65 jaar dat slachtoffer is van huiselijk geweld is aanzienlijk hoger dan het aantal mannen van deze leeftijd. In 2015 is 79% van de slachtoffers een vrouw. In 2013 en 2014 geldt dit voor respectievelijk 77% en 76% van de slachtoffers.

Slachtoffers van 65 jaar en ouder

- Het percentage geregistreerde slachtoffers van 65 jaar of ouder ligt in 2015 met 35 personen op 4% van alle unieke geregistreerde slachtoffers. In 2013 en 2014 gaat het om 3%. In alle jaren geldt dat het merendeel van deze ouderen tussen de 65 en 75 jaar oud is, variërend van 77% in 2014 tot 82% in 2013.
- De verdeling tussen het aandeel mannelijke en vrouwelijke slachtoffers van 65 jaar en ouder laat een wisselend beeld zien. In 2013 was het merendeel van de slachtoffers

man (59%), terwijl in 2014 het merendeel van de slachtoffers vrouw was (60%). In 2015 was het aandeel mannen en vrouwen vrijwel gelijk.

Tabel 11 Leeftijd en geslacht geregistreerde unieke 65+ slachtoffers (2013, 2014 en 2015)

Leeftijd	2013		2014		2015	
	N	%	N	%	N	%
65-75 jaar	28	82	33	77	28	80
75 jaar of ouder	6	18	10	23	7	20
Totaal	34	100	43	100	35	100
Geslacht						
Man	20	59	17	40	17	49
Vrouw	14	41	26	60	18	51
Totaal	34	100	43	100	35	100

Herhaaldelijk slachtofferschap

- Door de volledige lijst met unieke slachtoffers uit 2014 te koppelen met de volledige lijst uit 2015 is nagegaan hoeveel slachtoffers in beide jaren in beeld zijn geweest bij politie of hulpverleningsinstanties als slachtoffer van huiselijk geweld. Dit geldt voor 183 personen, hetgeen neerkomt op 18% van de 998 slachtoffers uit 2015. Overigens gaat het hierbij niet per definitie om personen die in beide jaren slachtoffer zijn geworden van afzonderlijke incidenten. Het kan voorkomen dat een persoon vanwege betrokkenheid bij één incident in beide jaren in de registraties voorkomt.

5. Adviezen en meldingen Veilig Thuis Twente

In deze paragraaf behandelen we de gegevens van Veilig Thuis Twente (VTT).⁴ Daarbij maken we onderscheid tussen adviezen en meldingen. Bij een adviesvraag beperkt VTT zich tot contact met de adviesvragers. In het geval van een melding onderneemt VTT zelf stappen om de situatie nader uit te zoeken. In de tweede helft van 2015 zijn in totaal 1.015 adviezen uitgebracht en 1.399 meldingen verwerkt (tabel 12).

Tabel 12 Adviezen en meldingen VTT, tweede helft 2015

	N
Adviezen	1.015
Meldingen	1.399

Adviezen

- Van de 1.015 adviezen heeft 34% betrekking op adviesvragen uit Enschede, terwijl 16% van de adviesvragen afkomstig zijn uit Almelo en 15% uit Hengelo (tabel 13).

⁴ Door de overgang naar de nieuwe werkwijze zijn de gegevens over de eerste helft van 2015 versnipperd en onvolledig. Sinds juli 2015 wordt door VTT gebruik gemaakt van één centraal, voor Veilig Thuis aangepast registratiesysteem. Vanaf dat moment is het mogelijk de gegevens over de ontvangen meldingen en uitgebrachte adviezen uit te splitsen naar gemeente, hoedanigheid van de melder en aanleiding van de melding/het advies. In deze paragraaf wordt daarom alleen ingegaan op de gegevens over de tweede helft van 2015.

- Het aandeel adviesvragen is het laagst in Tubbergen (9 vragen, 1%), gevolgd door Losser, Haaksbergen en Dinkelland (15 vragen, 1%).

Tabel 13 Adviezen VTT naar gemeente, tweede helft 2015

	N	%
Almelo	158	16
Borne	25	3
Dinkelland	15	1
Enschede	343	34
Haaksbergen	15	1
Hellendoorn	35	3
Hengelo	150	15
Hof v. Twente	23	2
Losser	15	1
Oldenzaal	42	4
Rijssen-Holten	30	3
Tubbergen	9	1
Twenterand	36	4
Wierden	19	2
Buiten Twente	26	3
Onbekend	74	7
Totaal	1.015	100

- De helft (50%) van de adviesvragen is afkomstig van particulieren. Het gaat daarbij zowel om direct betrokkenen (vermoedelijke pleger of slachtoffer) (42%) als indirect betrokkenen, zoals burens, vrienden of familie (58%) (tabel 14). Het aandeel adviesvragen van particulieren is daarmee groter dan het aandeel adviesvragen van professionals (43%).
- Binnen de groep professionals vormen hulpverleners met 43% de grootste groep, gevolgd door professionals in de (geestelijke) gezondheidszorg (25%).

Tabel 14 Adviezen VTT naar hoedanigheid melder, tweede helft 2015

	N	%
Particulier	508	50
Direct betrokken	212	42
Indirect betrokken	296	58
Professional	438	43
Politie	28	6
(Geestelijke) gezondheidszorg	111	25
Hulpverlening	189	43
Onderwijs/peuterspeelzaal/kinderopvang	63	14
Overige professionals	47	11
Anders	53	5
Niet ingevuld/onbekend	16	2
Totaal	1.015	100

- Tabel 15 toont de aanleiding van de adviesvragen, waarbij onderscheid wordt gemaakt tussen kindermishandeling, partnergeweld, ouderenmishandeling, oudermishandeling,

eergerelateerd geweld, huwelijkse dwang en achterlating en andere vormen van huiselijk geweld.⁵

Tabel 15 Adviezen VTT naar vorm huiselijk geweld, tweede helft 2015

	N=1.015	
	n	%
Kindermishandeling	665	66
Kindcheck ⁶	86	13
Vechtscheiding	175	26
Anders	404	61
Partnergeweld	133	13
Ouderenmishandeling: ontspoorde zorg	37	4
Oudermishandeling: geweld tegen ouders	21	2
Eergerelateerd geweld	13	1
Huwelijksdwang en achterlating	12	1
Huiselijk geweld anders	193	19
Niet ingevuld/onbekend	-	-

- Van de adviesvragen heeft 66% betrekking op kindermishandeling, terwijl er in 13% van de gevallen sprake is van (vermoedens van) partnergeweld. Ouderenmishandeling vormt met 4% van de adviezen een relatief kleine categorie.
- Bij vermoedens van kindermishandeling gaat het bij 26% van de gevallen om vechtscheidingen. Van de adviesvragen over kindermishandeling valt 61% in de categorie ‘anders’.

Meldingen

- Van de 1.399 meldingen die in de periode juli-december 2015 door VVT zijn verwerkt is het aandeel meldingen vanuit Enschede met 39% het hoogst, gevolgd door Almelo (18%) en Hengelo (15%) (tabel 16).
- In de gemeenten Tubbergen en Wierden is het aantal meldingen het laagst met respectievelijk 1% en 2% van de meldingen.

⁵ Eén advies kan betrekking hebben op meerdere vormen van huiselijk geweld, waardoor de percentages in tabel 15 niet optellen tot 100%.

⁶ De kindcheck houdt in dat professionals die met volwassenen werken standaard moeten nagaan of hun cliënt verantwoordelijk is voor de verzorging en opvoeding van minderjarigen als de situatie van de cliënt aanleiding geeft voor zorg over de situatie van deze mogelijk aanwezige kinderen.

Tabel 16 Meldingen VTT naar gemeente, tweede helft 2015

	N	%
Almelo	245	18
Borne	33	2
Dinkelland	28	2
Enschede	541	39
Haaksbergen	33	2
Hellendoorn	44	3
Hengelo	204	15
Hof v. Twente	57	4
Losser	28	2
Oldenzaal	60	4
Rijssen-Holten	41	3
Tubbergen	20	1
Twenterand	37	2
Wierden	23	2
Buiten Twente	1	0
Onbekend	4	0
Totaal	1.399	100

- In tegenstelling tot de adviesvragen – die grotendeels door particulieren zijn gedaan – is 89% van de meldingen in de tweede helft van 2015 gedaan door professionals (tabel 17). Daarbij is het aandeel meldingen van de politie met 91% het hoogst. De overige meldingen door professionals zijn voornamelijk afkomstig uit de gezondheidszorg (4%), hulpverlening (2%) en het onderwijs (1%).
- Van de meldingen is 5% afkomstig van particulieren. Het gaat hierbij voornamelijk om mensen die indirect betrokken zijn bij het huiselijk geweld, bijvoorbeeld burens of familieleden.

Tabel 17 Meldingen VTT naar hoedanigheid melder, tweede helft 2015

	N	%
Particulier	73	5
Direct betrokken (pleger, slachtoffer)	12	16
Indirect betrokken	61	84
Professional	1.394	89
Politie	1.270	91
(Geestelijke) gezondheidszorg	58	4
Hulpverlening	31	2
Onderwijs/peuterspeelzaal/kinderopvang	16	1
Overige professionals	19	1
Anders	47	3
Niet ingevuld/onbekend	43	3
Totaal	1.557	100

- Tabel 18 laat de aanleiding van de meldingen zien, waarbij ook hier onderscheid wordt gemaakt tussen kindermishandeling, partnergeweld, ouderenmishandeling, oudermishandeling, eerge relateerd geweld, huwelijkse dwang en achterlating en andere vormen van huiselijk geweld.⁷

⁷ Eén melding kan betrekking hebben op meerdere vormen van huiselijk geweld, waardoor de percentages in tabel 18 niet optellen tot 100%.

- Het aandeel meldingen dat betrekking heeft op kindermishandeling is met 45% het grootst, terwijl 30% van de meldingen over partnergeweld gaat. Het percentage meldingen van oudermishandeling (7%), ouderenmishandeling (1%) en eerge relateerd geweld (1%) is verhoudingsgewijs laag. Overigens geldt voor een groot deel van de meldingen (36%) dat zij zijn geregistreerd als 'huiselijk geweld anders'. Het is onduidelijk welke vormen van huiselijk geweld tot deze categorieën worden gerekend.

Tabel 18 Meldingen VTT naar aanleiding van de melding, tweede helft 2015

	N = 1.399	
	n	%
Kindermishandeling	627	45
Kindcheck	145	23
Vechtscheiding	101	16
Anders	381	61
Partnergeweld	422	30
Ouderenmishandeling: ontspoorde zorg	15	1
Oudermishandeling: geweld tegen ouders	96	7
Eerge relateerd geweld	9	1
Huwelijksdwang en achterlating	-	-
Huiselijk geweld anders	501	36
Niet ingevuld/onbekend	-	-

- Bij 59% van de meldingen wordt door VTT een vervolgtraject ingezet (tabel 19). In een 15% van de gevallen start VTT een onderzoek, terwijl 6% van de meldingen worden omgezet in een advies zonder dat VTT zelf nadere actie onderneemt.
- In 18% van de gevallen wordt op basis van de verzamelde informatie besloten dat verdere bemoeienis van VTT niet nodig is.

Tabel 19 Meldingen VTT naar vervolg, tweede helft 2015

	N	%
Start onderzoek	216	15
Vervolgtraject	824	59
Meldingen omgezet in advies	90	6
Einde bemoeienis VTT	246	18
Niet ingevuld/onbekend	23	2
Totaal	1.399	100

6. Resumé

- Door de decentralisaties is de wijze waarop de signalering van en de hulpverlening bij huiselijk geweld is georganiseerd gewijzigd. Dit heeft eveneens consequenties voor het registreren van huiselijk geweld door de betrokken instellingen. De eventuele veranderingen ten opzichte van voorgaande jaren kunnen dan ook deels te maken hebben met registratie-effecten.
- In totaal staan in 2015 bij de politie 3.293 incidenten huiselijk geweld geregistreerd. Dit aantal is wat lager dan in 2014. Toen kwamen 3.654 incidenten huiselijk geweld

in de registraties van de politie voor. Ten opzichte van 2004 (3.081) is er echter sprake van een stijging.

- Het totaal aantal unieke personen dat bij de geregistreerde incidenten is betrokken bedraagt in 2015 6.840. In 2014 lag dit aantal nog op 7.580, terwijl het in 2004 met 5.729 beduidend lager lag.
- In 2015 staan 509 vermoedelijke plegers van huiselijk geweld bij de politie geregistreerd, het laagste aantal sinds de start van de monitor. Ook het aantal slachtoffers ligt met 644 op het laagste niveau.
- In 2015 zijn bij de politie en de drie reclasseringsinstellingen in totaal 805 unieke vermoedelijke plegers van huiselijk geweld bekend. In 2013 en 2014 lag dit aantal met respectievelijk 949 en 905 beduidend hoger. Deze daling wordt met name veroorzaakt door een daling van het aantal vermoedelijke plegers dat bekend is bij de politie.
- Van de unieke vermoedelijke plegers die in 2015 bij de politie staan geregistreerd komt 38% ook in 2014 in de registraties van de politie voor.
- In totaal zijn in 2015 182 huisverboden opgelegd in Twente. Dit is een daling ten opzichte van 2013 en 2014: toen lagen de aantallen op respectievelijk 207 en 238.
- In 2015 zijn 998 unieke slachtoffers van huiselijk geweld geregistreerd bij de politie en de betrokken instellingen. Dit aantal is lager dan in 2013 en 2014.
- De 998 unieke slachtoffers zijn onderverdeeld in 126 jeugdige slachtoffers, 837 volwassen slachtoffers en 35 slachtoffers van 65 jaar en ouder.
- Van de slachtoffers uit 2015 is 18% eveneens in 2014 in beeld geweest bij de politie of hulpverleningsinstanties als slachtoffer van huiselijk geweld.
- In de tweede helft van 2015 zijn door VTT ruim 1.000 adviesvragen afgehandeld en circa 1.400 meldingen verwerkt.
- Het merendeel van de adviesvragen is afkomstig van particulieren, terwijl het merendeel van de meldingen door professionals is gedaan.
- Voor het goed kunnen monitoren van de ontwikkelingen in geregistreerd huiselijk geweld in Twente is het van belang dat de instellingen goed en consequent registreren. Naarmate een goede digitale gegevensverwerking over huiselijk geweld en de daarbij betrokken personen toeneemt, is het mogelijk om steeds meer gegevens toe te voegen, te koppelen en ontwikkelingen beter te volgen. Hiervoor is het eveneens van belang dat zoveel mogelijk gegevens op (geanonimiseerd) persoonsniveau worden aangeleverd en dat tevens een onderscheid wordt gemaakt tussen vermoedelijke plegers en slachtoffers.

Bijlage 1 Aanvullende tabellen

Tabel 1 Aantallen geregistreerde incidenten huiselijk geweld naar gemeente (2004 - 2015)

	2004	2005	2006	2007	2008	2009**	2010	2011
Almelo	544	501	478	626	547	449	486	610
Borne	79	63	82	107	90	59	65	79
Dinkelland	34	18	27	49	39	54	37	52
Enschede	1.200	1.082	1.213	1.510	1.485	1.382	1.265	1.246
Haaksbergen	74	65	57	83	100	94	76	101
Hellendoorn	106	63	75	105	87	88	96	128
Hengelo	424	417	429	541	620	432	486	527
Hof v. Twente	79	64	85	83	100	54	94	114
Losser	85	61	89	90	83	86	80	113
Oldenzaal	111	80	92	138	123	101	102	133
Rijssen-Holtten	81	69	84	95	104	71	76	129
Tubbergen	32	30	38	43	22	25	26	32
Twenterand	135	86	69	140	94	90	83	91
Wierden	50	39	42	55	31	31	37	45
Onbekend	47	-	-	-	-	-	-	-
Totaal	3.081	2.638	2.860	3.665	3.525	3.019	3.009	3.401

	2012	2013	2014	2015
Almelo	666	680	679	634
Borne	93	109	68	86
Dinkelland	51	63	30	47
Enschede	1.324	1.370	1.360	1.342
Haaksbergen	85	92	103	92
Hellendoorn	116	114	113	108
Hengelo	673	669	646	406
Hof v. Twente	138	125	115	106
Losser	107	88	113	63
Oldenzaal	139	164	127	110
Rijssen-Holtten	132	123	97	108
Tubbergen	32	47	32	42
Twenterand	109	117	117	97
Wierden	68	70	54	52
Onbekend	-	-	-	-
Totaal	3.733	3.831	3.654	3.293

Tabel 2 Aantallen zaken dat is afgedaan door het OM naar soort afdoening (2004 - 2015)

	Dagvaarding		Transacties		Onvoorwaardelijk sepot		Voorwaardelijk sepot		Voegen		Overdracht		Totaal	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	N	%
2004	166	78	23	11	4	2	9	4	10	5	-	0	212	100
2005	197	77	42	16	3	1	7	3	7	3	-	0	256	100
2006	211	77	40	15	6	2	6	2	11	4	-	0	274	100
2007	244	79	33	11	14	5	5	2	11	4	1	0	308	100
2008	240	74	38	12	19	6	21	7	6	2	1	0	325	100
2009	189	70	37	14	13	5	19	7	11	4	1	0	270	100
2010	154	76	17	8	13	6	8	4	10	5	1	0	203	100
2011	249	70	17	5	44	12	28	8	16	5	-	0	354	100
2012	259	61	15	4	89	21	55	13	9	2	-	0	427	100
2013	170	55	1	0	98	32	37	12	2	1	2	1	310	100
2014	238	67	3	1	58	16	53	15	1	0	-	0	353	100
2015	205	76	4	1	22	8	39	14	-	0	-	0	270	100

Bijlage 2 Toelichting wijzigingen

Door de decentralisaties is de wijze waarop de signalering van en de hulpverlening bij huiselijk geweld is georganiseerd gewijzigd. In deze bijlage gaan we in op deze wijzigingen ten opzichte van eerdere jaren en de gevolgen hiervan voor de beschikbaarheid van gegevens voor de monitor.

Wat ongewijzigd is ten opzichte van eerdere jaren is het gebruik van gegevens over slachtoffers uit de politieregistraties, de registraties van opvangvoorzieningen van Kadera en de registraties van de deelnemers van het preventieprogramma 'Preventie op Maat' van Mediant. Deze informatie is bovendien uitgebreid met gegevens over deelnemers van een vergelijkbaar preventieprogramma en de cursus 'Gericht op de toekomst', uitgevoerd door de organisatie Mindfit.

Wijzigingen

Een omvangrijke wijziging heeft te maken het samengaan van het Advies- en Meldpunt Kindermishandeling (AMK) en het Steunpunt Huiselijk Geweld (SHG) in één gezamenlijk advies- en meldpunt onder de noemer Veilig Thuis Twente (VTT). Ook meldingen over ouderenmishandeling – die tot 2015 bij Mediant werden gemeld - en de zorgmeldingen van de politie - tot 2015 geregistreerd door Bureau Jeugdzorg Overijssel – worden nu centraal vastgelegd door VTT.

Daarnaast wordt de hulp en begeleiding van de Vroeghulpteams in Enschede en Almelo – voorheen ondergebracht bij de organisaties voor maatschappelijk werk - nu georganiseerd vanuit de wijkteams. Ook de begeleiding van slachtoffers van huiselijk geweld in Hengelo – die tot 2015 werd uitgevoerd door Carintreggeland - is ondergebracht bij de wijkteams.

Consequenties voor de monitor

Voorheen ontvingen wij voor de monitor geanonimiseerde gegevens van het AMK, SHG en Mediant ouderenmishandeling. Op basis van deze gegevens was het unieke aantal bij deze meldpunten geregistreerde slachtoffers en vermoedelijke plegers te ontsluiten. Tevens kon worden nagegaan in hoeverre er sprake was van overlap tussen slachtoffers en vermoedelijke pleger bij deze meldpunten en andere instellingen. VTT heeft aangegeven dat zij vanwege de privacy en administratielast voor de monitor geen gegevens op persoonsniveau wil verstrekken. Wel heeft VTT geaggregeerde gegevens verstrekt over het aantal adviezen en meldingen in 2015. Deze informatie is opgenomen in paragraaf 5 van deze factsheet.

Van de wijkteams in Almelo zijn over 2015 geanonimiseerde gegevens op persoonsniveau ontvangen van alle personen die begeleiding hebben gekregen van Team Vroeghulp in het kader van huiselijk geweld, al dan niet vanwege een huisverbod.⁸ Van

⁸ Evenals voorgaande jaren wordt in deze registraties geen onderscheid gemaakt tussen slachtoffers en vermoedelijke plegers. In de analyses zijn alle personen die bij de wijkteams geregistreerd zijn als slachtoffer meegeteld, aangezien de medewerkers van de wijkteams voornamelijk contact hebben met slachtoffers.

de wijkteams in Hengelo zijn geaggregeerde overzichten ontvangen van geboden hulpverlening, zowel zonder als met huisverbod. In de registraties van de wijkteams in Enschede worden gegevens over huiselijk geweld niet structureel vastgelegd, waardoor we van deze wijkteams geen gegevens in de monitor kunnen opnemen.

COLOFON

© St. INTRAVAL

Postadres

Postbus 1781
9701 BT Groningen
E-mail info@intraval.nl

www.intraval.nl

Kantoor Groningen:	Kantoor Rotterdam:
St. Jansstraat 2C	Goudsesingel 68
Telefoon 050 - 313 40 52	Telefoon 010 - 425 92 12
Fax 050 - 312 75 26	Fax 010 - 476 83 76

November 2016

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of anderszins, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

TEKST	A. Kruize, M. Boendermaker, B. Bieleman
OPDRACHTGEVER	gemeente Enschede
OPMAAK	M. Haaijer
OMSLAG	E. Cusiel
DRUK	Copy-Copy Groningen
ISBN	978 90 8874 237 8

